

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто пошти швейц. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Год. Редактор приймає від
11-12 год. передплату
Реклама не зберігається

ПЕРЕДПЛАТА
М. сячно: в квіт. 500 зол.
За границею:
В Америці: 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії: 20 фр. фр.,
Італії: 750 л., Німеччині: 750 м.,
II виділки: 5 м. фр., Чехо-
словаччині: 20 ч. к., Румунії: 15
лей, Болгарії: 750 л., Австрії:
750 ш. — Листів записи: 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друківни: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАЙСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Шефство і видвиженство в УСРР.

Львів, 22. лютого 1929.

Шефство і видвиженство — це два поняття. Тривіально двоє справи, про які в нас мало знають, а які відігравали і мабуть ще будуть відігравати велику роль на Україні при тамошньому устроєві. Щоби про ці дві справи писати, треба перш за все пояснити, що це таке?

Отже під шефством розуміють комуністичного пролетаріату, точніше: міського комуністичного робітництва над селянством, очевидно над тим селянством, що з ним має творити союз робітництва, тобто над селянством незалежницьким. Комуністичні робітничі організації творили окремі шефські товариства, що мали освідмляти село політично, підносити його культурно й господарсько, все при допомозі пропаганди комуністичного світогляду та партійної програми. Видвиженство — це систематичне зусилля звичайних робітників від варстату на найвідповідальніші навіть державні та партійні становища.

Обі ці справи і шефство і видвиженство останніми часами завели, дарма, що партії поручав їх у своїх заповідях сам Ленін. Шефство мало служити, по звичкавік Леніна, до "єднання між робітниками міст і працівниками села". Перших часів комуністичної революції це шефство було досить популярне та активне. До всяких комуністичних вислаників міста, що були делегатами, і то частими, шефських товариств на село, горнулися та підмазувалися всякі найнекращі елементи села, що бажали на братанні з комуністичними висланиками робити кар'єру та інтереси. Потім, по прощиванні радянської адміністрації по селах від авантюристичних і негативних елементів самими комуністами, охочих до братання з комуністичними висланиками шефських установ не стало. Впало також заінтересування шефською працею серед комуністичного робітництва міст і промислових осередків. З харківського "Комуніста" (перелома з 30. січня ц. р.) довідуємося, що в сталінській окрузі, наприклад, за один рік число членів шефської організації впало з 15.000 до 5.000. Робітники, що зайняли силою теперішніх обставин важкою боротьбою за екзистенцію, не почувають ніякої потреби їхати на село для пропаганди ні не бачать для себе ніякого інтересу в тому, щоби розити зі селян комуністів.

Тільки в часи якихось більших т. зв. ударних кампаній, напр. у часі перевиборів рад, праця шефських товариств нібито й оживляється. А оживляється тому, що в таких хвилях партія "оживляє" її при допомозі натиску згори. І саме з авязку з теперішньою перевиборчою кампанією стрічаємо в радянській пресі нарікання на те, що шефство завело на цілій лінії. Поміж тими наріканнями попадають і такі, в яких шукають за причинами того явища. Одного з найважливіших причин занепаду шефської роботи має бути те, що само робітництво не визнається і не розуміється на багатьох справах, які треба порушувати і над якими треба працювати на селі, словом робітництво не опановує політичних завдань партії на селі. Далі між причинами занепаду шефської роботи бачимо ще й такі, як та, що організаційна будова шефства не відповідає малому характерові робітничих організацій, і та, що професійні спілки просто бойкотували шефську роботу. (Гляди: "Комуніст" ч. 11. ц. р.). Партія намагається тепер знов відновити та оживити ту шефську працю. Та навіряд, ми її вважати. Бо нині комуністична агітація з праці серед селянства вже всім остогидла. І це зрозуміло, коли зважити, що по десяти дітах сильної агітації на користь комунізму селянин від комуністичної практичної роботи й політики на селі нічого корисного для себе не виніс, а навпаки глибоко в них розчарувався. Від комуністичних агітаторів чує він "десятих свіа велику силу" про те, як то гарно займає село під комуністами, а на практиці став жертвою невідрадного господарського положення і обсягом усяких податкових драчок та визиску. Ось у тім то й секрет, чому селянинерадий усяким делегатам шефських товариств і чому робітники неохоче йдуть до того упере-

дженого селянина для закріплення "робітничо-селянської спілки".

Видвиженством займається на сторінках партійної преси пресовий референт ЦК КП(б)У А. Хвиль. Він стверджує, що й ця справа не вдалася. Видвиженство завело. А це для комуністів може бути дійсно неможливо, бо при допомозі видвиженства бажали вони замінити всі непевні, бюрократичні та замасковані контрреволюційні елементи на відповідальних становищах своїми пролетарськими, певними людьми. "Хіба ми мало маємо прикладів, пише Хвиль, коли висунені прекрасні пролетарі від варстату розгублюються на роботі, бо не мають хочби невеличкого підтримки, а головним, не мають потрібного запасу знань". (Гляди: "Комуніст" ч. 29. ц. р.) Це останнє, а саме недостача знання є найсумнішою сторінкою в цілій справі видвиженства. Бо що з того, що відповідальним радянським достойником при державному апараті, чи в фабриці, чи в кооперації буде робітник від варстату, коли він не опанує ні предмету ні положення, словом, коли він не визнається в тому, чим має управляти і за що має відповідати? З того не тільки ніякої користі, але навпаки часто доводиться шкоди. Хвиль закликає всіх, щоби з тим явищем боротися, передовсім таким чином: "Підвищувати спеціальні знання видвиженців у різних галузях і ліквідувати технічну неписьменність". Нарешті раз і ортодоксійний комуніст Хвиль признає, що т. зв. політичної освіти, тобто комуністичної фразеології, за мало на те, щоби робітники могли займати відповідальні кермуючі становища в радянському будівництві.

На обох наведених прикладах бачимо, що само життя вибиває комуністам багато сприх, найпевніших сприх, у колесах їхнього воза.

Парцеляційний плян.

Неполаджена справа. — Крутість з земельною реформою. — Пари. плян на р. 1929—30.

До питань, які головним гріхом ваготіють на польському союмі й які є наскрізь негативним проявом тав. союмоладства, належить земельна реформа, що буда засобом печуваних демографічних перебігів польських партій, а по суті за десять літ не зробила важливішого кроку вперед.

В липні 1920 р. в добі більшовицької офензиви, ухвалено демократичний закон про земельну реформу. Та скоро тільки минула небезпека, справа земельної реформи пішла в кут по лінії продовільництва Вітоса. Потім іще не раз виринала справа земельної реформи, викидались у тав. залицоронському пакті, а опісля в новому земельному законі. Однак по суті все те були лише паліативи, обраховані на авеніація в нивець земельної реформи, поки після травневого перепороту на основі угоди між великою земельною власністю і новими панамі положення ця справа не перейшла фактично на добровільну парцеляцію. Від передреволюційної парцеляції різниться вона хіба тим, що її під сокришкою доцільності обставлено всякими застереженнями й перепонами та надмірно підвищено ціну землі при одночасній недостачі парцеляційного кредиту.

По суті справа земельної реформи ще й досі неполадана. Про це свідчать й засідання підкомісії земельної реформи з 20 п. м. в справі виконання земельної реформи. Підкомісія мала вибрати один з проєктів, згоджених Хл. Строїтством, ППС і "Пістом", як основу до дискусії. Після розгляду аголошених проєктів, підкомісія заявила за постановленням на комісії земельних реформ усіх трьох проєктів.

Вже сам факт аголошення проєктів про виконання земельної реформи, а даліше поведінка підкомісії і довгий шлях, що стоїть перед аголошеними проєктами, не рахуючи становища всесільного уряду, вказує в якому стані знаходиться справа земельної реформи.

А тимчасом уряд обмежується парцеляційним пляном. В "Деннику Законів" з 13. п. м. по'явився розпорядок Ради міністрів про уст'янення парц. пляну на р. 1929—30. А саме: у з'я-

СТАНІСЛАВІВ

Кіно "ВАРШАВА" висвітлює від 23. лютого ц. р. найбільшу українську фільму п. з.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Фільм у ілюстрації хор і змішана оркестра. Обов'язком кожного українця, оглянути це, що йому найдорожче. 1-1

шавській парцеляційній окрузі призначено на парцеляцію 19.500 га прив. ґрунтів, в піотрковській — 5000 га, в кельській — 5.000 га, в львівській — 13.000 га, в білостоцькій — 13.500 га, у виленьській — 18.000 га, в гродніській — 17.000 га, в берестейській — 11.000 га, в луцькій — 20.000 (але включаючи в те вже розпарцельованих 12.778 га), в тернопільській — 9.000 га (включаючи вже розпарцельованих 5.258 га), в станиславській — 6.000 га (включаючи вже розпарцельованих 2.731 га), в краківській — 2.500 (включаючи вже розпарцельованих 1.502 га), в поланській — 10.000 га і грудзонадзькій — 8.000 га.

Як бачимо, то розмірно найменше призначено на парцеляцію прив. ґрунтів на українській нап. території. Одночасно значне ичтерпанна парцеляційного контингенту наперед вказує наглядно, — який страшний земельний голод панує у нас.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

"Царська" національна програма.

В Парижі існує "Комітет Франції-Осходу" (Comité France-Orient), який займається справами Близького Осходу. Почесними предсідниками цього комітету є такі французькі діячі, як: Поль Думер, Жорж Лер і Люї Марен. Серед основників Комітету зустрічаємо Спалайковича (югослованського посла в Парижі), Осуського (чехослов. посла), Діаманді (румун. посла) і багато французьких, славянських (крім росіян), румунських, грецьких і музулманських імен, себ-то в першу чергу представників малої антанті, а даліше представників тих народів, що осталися під впливами французької політики.

Комітет у деяких відступах часу видає свій бюлетень. В одному з останніх випусків редакція друкує протокол секції "Франс. Рієс" (Франція-Росія), яке відбулося 16. листопада 1928 під проводом Пера Ленай і в прильві ген. Рішера, адм. Монре, Ж. Томаса, Абдона-Буассона, Діаманді й інші.

В протоколі засідання ось так зисовано завдання товариства:

Оборона економічних інтересів Франції в Росії, пропаганда незалежності народів б. Росії, а саме, пригноблених народів України, Азербейджану, Північного Кавказу, Грузії, Туркестану, Вірменії й ін.

"Важко було показати — говоритися в протоколі — нашим приятелям України й Кавказу, що ми, які все відрізняємо від них, і з жимолу, до нас не думаємо покидати їх і на будуче, вважали ми konieczним, установити демаркаційну лінію наших стратегічних пунктів".

А що саме тоді перебував у Парижі вел. ки. Кирило "наступник і зберігач імператорського престолу", то представники секції поставили йому питання в справі "незалежності народів України й Кавказу".

У відповідь на поставлене питання вел. ки. Кирило перш усього зазначив, що він є єдиним законним претендентом до російського престолу, що його змаганням в реституванні в Росії "правильний порядок, що відповідає вимогам сучасності".

"У відношенні до народностей (!?), що проголосили свою незалежність, а які є під ярмом соціалізму, а саме: у відношенні до народностей: України, Грузії, Азербейджану, Північного Кавказу, й. і. В. вел. ки. Кирило заявив, що він признає їх незалежність і що він буде обстоювати (!) право тих народів на самоозначення".

Отже Франція, при допомозі „Комітету Франко-Орієнт“ в його секції хотіла би поширити, очевидно — при допомозі своїх союзників (в першу чергу Польщі в Ромулі) свій протекторат на народи Близького Сходу, вчислюючи до них і народи (71) України. Одночасно „наступники і абетрати імператорського престолу“, перебуваючи на еміграції аказали готовність обстоювати право тих народів на самостановлення.

Чи не за пізно?

Що зробив би Ленін?

В жовтєвому випуску „Дер Кампф“, теоретичного органу австрійської соціал. демократії, Фр. Аалер, секретар II. Інтернаціоналу, пробує відповісти на цікаве питання: Що зробив би Ленін, розуміється — якщо жив, для вратування російської революції.

Підчас більшовицької революції 1907 р. Ленін глибоко помилявся щодо характеру російської революції і розвитку політичної ситуації в Європі. Ленін підчас тодішньої неясної ситуації сподівався, що за російською революцією по черзі підуть революції на Мадяріщині, в Баварії, Австрії, Німеччині, Італії, Китаю і т. ін. країнах.

Та все це не здійснилося. Коли у 1917 р. в Росії не заведено диктатури і не спричинено розвалу в боротьбі серед пролетаріату, то сьогодні в 1929 р. робітничий рух в Європі значно пішов би вперед.

Троцький і його прихильники хотять вернути до лівітських аложень в 1917 р. Він каже нам вірити, що небагом вибухне революція, що стоїмо безпосередньо перед нею. Бо він вічував, що робітничу диктатуру не дасться втримати, якщо Європа не піде за ними РСР.

Коли сьогодні жив Ленін, то він сказав би Троцькому, що вірно повторює його слова в 1917 р., але по суті є фантастом, бо тепер відносини укладаються зовсім інакше, як у р. 1917. Ленін був не лише людиною великої волі, але й великої ініціативи. Коли в 1921 р. побачив він, що його лівітські плани не повелися, він не завагався звести на нуль, щоб вернути до капіталізму.

Щож зробив би він сьогодні?

Вудучи людиною сміливою і відважною, Ленін ствердив би, що РСР в сучасній добі зовсім не нахилилася в офіційній проті капіталістичного світа, але в дефакто. Сьогодні питання для РСР не представляється так, що він може взобути світ для комунізму, але так, що тепер треба думати про те, що реакція на здобула РСР і не зробила з нього своєї фортеці.

РСР зі своєю диктатурою, „укилами“ і революційною відродженою історичною роллю, нар. взекиуючи фанатично доміти демократію. Але РСР відрізняє її позитивну роллю, бо в країнах, де робітничий рух є сильніший, збуджує страх перед контрреволюційними експериментами. Перед РСР є два шляхи: Або він піде своїм старим шляхом, як Німеччина після Маріа — і тоді буде знищений та збудить реакцію, або аминь напрям своїй політиці. Ленін зумів би той на-

прям змінити, вудучи щирю мирну політику і революційну порозуміння в міжнародному соціал. демократію, розвинути з політики розломів.

Чи тим шляхом, чи силами Леніна, що мав відвагу відвертати і компроміси, піде Сталін, виявить будуччина.

Жіночі міжнародні звязки

З діяльності міжнародної жіночої організації „Ліга Мира і Свободи“.

(Докичення.)

Одною з важких проблем, на які Ліга під часу віденського конгресу в 1921 р. звернула особливу увагу — це справа національних меншостей. В березні 1928 р. на зборах Екзекутивного Комітету Ліги вислано до Союзу Народів резолюцію, в якій Ліга стоїть на становищі, що положення національних меншостей в Європі веде до достійного напруження і загрожує загальному мирові та вимагає, щоб всім нац. меншостям признано повнотою належні їм права.

Крім цього Ліга вислала меморіал до Союзу Народів у справі належного трактування політичних в'язнів. Порішено заснувати в поодиноких державах комітети, які мають впливати на уряди в напрям людського трактування політичних в'язнів. З великим аводовленням гринала Ліга парт Кельзюга і віднеслася до всіх урядів Європи з апелем, щоб його підписали.

Побіч више згаданої політичної діяльності Ліга Мира і Свободи підтримує тісний звязок з іншими міжар. організаціями і бере живу участь у всіх актуальних політичних подіях. Ліга взяла участь у Міжар. економічній конференції, скликаній Союзом Народів в осени 1927 р. Літом 1927 р. Ліга взяла участь в інтернаціональній Конгресі Праці. В серпні відбувся мировий конгрес Рад Pacific Union в Гюлзюллі, в якому проводила п-ні Адамс, як почесна президентка цієї організації. На конгресі мира в Варшаві в червні 1928 р. Ліга т ж взяла участь виславши там свою делегату.

Українська Секція Ліги М. і Св., принята в члени Ліги на Віденському Конгресі в 1921 р. — бере активну участь у працях Ліги і по можливості висилає свої делегати на конгреси та інші збори Ліги. На останній конгрес Ліги, що відбувся літом 1926 року в Ірландії в Дубліні — Українська Секція віддєлувала з краю підписану. Однак вона не могла виїхати наслідком неотримання заграничного паспорту. Та всеж Українська Секція взяла участь у Конгресі письменною дорогою. До президії Конгресу вислано обширний меморіал, в якому обговорено всесторонню теперішню положення українців у Польщі. Цей меморіал вислано рівночасно в копіях на адресу делегатів Ірландської, англійської, шведської, німської і швейцарської Секцій, з проханням

підтримати його на Конгресі. Крім цього вислано привітне письмо на руці президентки Ліги п-ні Адамс в повідомленнях про неможливість приїзду української делегати. Рівночасно вислано письмо, в якому Українська Секція закликається до національним принципом в Лізі, на основі якого кожда нація має право творити власні національні Секції ввнутри Ліги, висловлюючись рівночасно проті того, щоб тільки державні народи були там репрезентовані. Ця справа була предметом живої дискусії на Конгресі, в наслідку якої прийнято т. зв. національний принцип. Усі письма української Секції після генерального звіту Ліги відчитано на зборах Конгресу і обговорено в поодиноких Комісіях. У відповіді на письма і реферати української Секції — Ліга рішила вислати цього року свою делегату до Польщі, щоб познайомитися на місці з положенням національних меншостей.

Літом 1927 року французька Секція влаштувала в цілях пропаганди виставу інтернаціонального мистецтва і культури в Парижі, в якій взяла участь Українська Секція, виславши з краю експонати жіночого народного мистецтва, а саме: ручні вишивки-серьєти, рушники і т. п. Це був дарунок Української Секції для французької. Про цей — хоч не етичний український куток на виставі — була згадка у французьких часописах. — В червні 1928 року відбувся в Варшаві Конгрес Мира, на якому українські делегати з краю не взяли офіційної участі з тієї причини, що не затверджено статутів Української Секції Ліги. Вправді польська делегатка виявила нібито своє здивування з причини несприятливості українських делегаток на Конгресі, однак не поспорила навіть про те, щоб приватною дорогою переслати їм запрошення на Конгрес. Але не вважаючи на те чужі делегати постаралися за звязок з українськими жінками. П-ні Videgren, голова шведської Секції і делегатка під шведського уряду в переїзді через Львів віддала підписану та скомунікувалася з п-єю О. Залізною, з якою відбула дошну конференцію, обговорюючи різні актуальні справи Ліги і української Секції. Вернувши до Швеції п-ні Videgren написала в однім зі шведських часописів дошну статтю про свою поїзду до Польщі, присвячуючи в ньому більше місця положенню українців під Польщею.

В вересні 1928 року підписана як делегатка української Секції відбула в Берлін конференцію з німецької Секції Ліги під проводом п-ні Lange, президентки берлінської групи. На ній обговорювано різні справи, що входять в обсяг діяльності обох Секцій та Міжнародної Ліги, з окрема українська делегатка подала обширні інформації про наше положення в Польщі. Німці принесли українську делегату з великою сердечністю. Згадана делегатка виїхала також в звязок з п-єю Зеленецькою в Берлін, нашою визначною суспільною діячкою, яка виявила свою згоду для співпраці в Українській Секції Ліги.

Українська Секція займала своє станови-

Д-Р СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ.

Наші завдання у протилітальгольній боротьбі.

(Реферат, виголошений з ініціативи освітньої секції „Союзу Українок“.)

Від Ред.: Мистиво цей реферат з уваги на його актуальність у місці боротьби з алькоголізмом.

Майже сто літ боротьба цілий світ з алькоголізмом. Боротьба завята, тяжка і щойно по великих зусиллях, крок за кроком, світло і добро здобуває перевагу над одним з найтяжчих пороїв людства. Ного заторвала фізичного і душевного, ного поступу в культуру — алькоголем, укрив в слабодержучім соку винної лози та оловців, у палачім перетворі ячменю в картопель, у ферменті в дестилаті ріжних засобів відпалу. Дивним виявляється деколи: з усіх цих природних витворів організм людини міг би мати велику користь, він міг би розвиватися та кріпшити і скорими кроками ступати до добробуту, щастя і здоров'я. Міжким, немов на підставі райського вузла, шукаючи короткотривалої насолоди, оголошення та забуття, людина будувє величезні занови, запрягає тисячі в мільйони робітників та в їхнє митворення — трутину. Малу часть з неї аутиває на промислові цілі, а решту випиває сама — затроюючи себе, свої діти а то в четверте покоління. Щож діється за не в обмін від того алькоголю?

Коли він гарно прираджений, осталяє приємний смак в устах та переходить до шлунока, де розширює кровні судини та викликає почування тепла, а то і зечення. Він здригає підшав до викликавання травлячих соків і через те їма легше травляється. При частійшій уживанні, головозно на поволжкий шляхон, стан здравлення уможвечу-

ся — от і перший добуток: катар шлунока, горла та інших слимниць, з котрими стикається алькоголь. А це підставою несмаку, відсутності апетиту, блявання та болю у пияків. Вони знова є тим фанатичним червком, котрого залувають алькоголіки. З кишок переходить алькоголь до печінки та нирок, ушкоджує їх, наслідком чого вони попадають у стан хронічних запалень, котрий нівичить внаслідком служби цих важких для життя органів.

Перейшовши до крові, алькоголь розширює кровні судини шкіри та викликає дрижальне почування тепла. Правда, більше крові кружить у шкірі та організм п — алеж розширені судини віддають тепло тіла окружаючому воздуху і тіло остуджується. Власи часті простуди і катарі пияків та часте їхнє замерзання зимою. Несвідомо людина тішиться тільки хмільним теплом. Серце вже при такій зміні кровотоку мусить сильніше працювати, особливо, коли разом з алькоголем входить до організму багато води, як це має місце при уживанні пива. Коли такий стан частіше повторюється, то він перетворює серце і воно хворіє. Зокремаж воно стає менше справне, бо алькоголь, сам як такий, є для нього трутником і під його впливом миз — робота машина серця — змінюється в лінійну, нічого невартий жир. Отож і дальші наслідки нашої прихильності до цього приятеля. Найстрашніше, надсильніше та найбільш примамачне є ділення алькоголю на нервову систему. Тому ділення алькоголю заважає своє відпачне напування над людною та свія наскрізь руйнуючий вплив.

Алькоголь має спеціальне хемічне споріднення (affinitet) до нервової системи. Протягом кількох мінут він входить у сполуку з нервовими клітинками, затроює їх зовсуму на коротко, а діти на остілає. Щож діється? Ого людина чується бадьоро, весело і задивкувата, чибирав віон а се-

бе і разом все, що до тої пори вважалося їй тяжким, сумним чи глобальним, стає легшим, прислоненім м'ягкою, милою мрякою. Сумна та пригноблена людина регочеться радісно, розкидає руками, похвалюється і коли став оповняти не дуже глобоний, вона справді, не оглядаючись на все, що її дотепер спинювало, виконує якесь наміро не завдання.

Чому це так? Що сталося під впливом благодатного чару алькоголю? Отож — як сказано — він затроює мозок. У першу чергу він спинює урядження мозку і разом з тим відпадо все вроджене і те, що постробла доавговічна культура та спинається в людсьім — всякі правила, обмеження, етипа, словом все, що дотепер держало думання, чуття й ділення людини в певних межах.

В малім степені затроєння дотується до такого стану ще невеличке ослаблення пам'яті та відпачальності. От тому все здо видається далеким та забутим, а людина легкою і вільною. Завдяки такому діленню, завдяки такому „равношю“, алькоголь має тільки приятель і боротьба з ним тяжка. Та прихильники його не знають, або не хочуть знати, що вже сам „равнош“ є станом хворобливим, а першою стадією загального затроєння організму і першим кроком в страшні лабеті налогу.

Більшість любителів алькоголю не без заставови далі — аж до цілковитого оповня, до цілковитої безпам'яті. Коли пияк вже лежить під столом чи в рові — от тоді бляжество: не чує і не бачить нічого, всі жоріє забуті, червас залитий. Такий стан медицина називає наркозою, а її поглублення веде до смерті. На щастя, такі смертельні затроєння алькоголем тепер шораз рідші. Тад не вони такі страшні, а повільне, постійне, хронічне затроєння організму.

Багато людей не в міру п'ють, мало до-

ше в справі зміни статутів Міжнародної Ліги. Це висказання відповіді писма до Женевы. Це справа буде обговорювана на майбутнім Конгресі Ліги в Празі. Українська Секція підтримує національний принцип по тій англіської Секції, домагаючись, щоб Егзекутивний Комітет Ліги поширив постійною представництвом від кожної національної Секції. — З початком 1929 року відбудеться в рамках Ліги конференція народів Сходу Європи, на яку Українська Секція вишле свою делегатуку.

Українська Секція присвятила одно вібрація відомим листопаданням подіям у 1928 р. у Львові та рішала вислати відповідні писма до Женевы і поодиноким національним Секціям.

Майбутній Конгрес Ліги М. і Св. відбудеться в серпні 1929 року в Празі — на який Українська Секція підготує відповідні матеріали і вишле свою делегатуку.

В останніх кількох роках Ліга М. і Св. поширила свої ідеї на усіх континентах світа, що в першій мірі з заслугою президентки Ліги Miss Adams. Тому — оцінюючи належно її заслуги — члени Ліги М. і Св. стараються за оживлення Miss Adams нагородити Нобелю.

Блянко Баранова.

За народне здоров'я.

З діяльності Українського Гігієнічного Т-ва.

Українське Гігієнічне Т-во, про установчі збори якого писалося своєчасно в „Ділі“, відбуло вже два чергові засідання, а саме в днях 28. січня й 12. лютого ц. р. В дні 28. січня прийшло до ухвалення Визначення і розділу праць по поводженням Комісією: пропагандистично-організаційній, диспансерній (з протитуберкульозною включно), противалькогольної, статистичній та пресово-пропагандистичній. Цей розділ обґрунтований тим, що наше життя вимагає прищеплення в гігієнічних досягненнях всіх засобів, якими розпоряджає наука і людське знання. Амбулаторійне лікування (в амбулаторіях, пораднях, тощо) як таке, не в силі усунути усього того лиха, що набрало вже всенародного характеру. Тут необхідно перше всього вести широку загальнопропаганду серед широких мас населення, нести світло санітарної та гігієнічної освіти в безпримісні сутерени по містах і закутні-непротірювані хати та землянки на селі, де на жалі і досі живе багато безомітного селянства.

Пекучою являється тут потреба видирати тисячі дітей з огнищ туберкульозу, розвести над ними моральну та матеріальну опіку, піддати лікарській контролі нянюк та служниць, що не рідко є рознощиками сухот і венеричних захворювань. А далі як переважно досягнення — усвідомлення мас про причини та наслідки пошестих бед, про їх вплив на суспільну економіку, на фізичний та духовний розвиток молодого покоління. Щоб розбудити зацікавлення пораднями і зверіти до них, слідно створити в них осідок дійсної моральної та матеріальної опіки. Вислідом дискусії в повинному було прийняття власення

тільки деколи. Такі хвалять алкоголь, і не вірять, щоб він міг шкодити. Отже шкодить.

Досвід вчених Кремеліха, його учня Шміта, Ріста й інших висказали прецедентнім експериментами на звірятах, хворих і вкінці на собі самих, що навіть малі дози алкоголю ушкоджують нервову систему, обнижують справність думання та асоціації, зменшують швидкість припинення вражень та змінюють спосіб реагування на них. Головно: вони ослаблюють волю людини, чять її мило відчувати „приманість“ уживання алкоголю та крок за кроком, вишком, непомітно втягають її в яли раба палюгу.

Налогове пиянство страшно. Окрім постійного й повільного знищення сил та здоров'я фізичного алкоголем руйнує та знищує також важливу частину людського ества, зробивши людину своїм рабом; він убиває її волю, мораль і стійку та стає першим і останнім законом і амальним нещасного. Рази нього, а залі через нього людина в стані оголошення допускається на-годованих та вайстрашних проступків, тим більше, що в неї гине почуття відмінності, а тасто й орієнтація і пам'ять в часі повторювання проступку. В часі між одним і другим питтям людина така є асоціальна, брутальна, аморальна, вола стає губителем своїх близьких, настрій в неї переважно позитивні, пригноблені. Це в є той моральний червас, которого вкінці людина мусить заллати. По хонзкій дорозі палюгу людина тале шораз киче і вкінці попадає в одну з умож-них хворіб або кичить анималістичним випадком чи самогубством, нерідко полученим з убивствами або підпадаєм своїм чи чужим. Добро і суспільні релігійні аргументи, пропитий останній грим чи поже, кудла остане в спадку по нещасній.

(Продовження буде.)

д-ра Паньчишина про негайне оголошення конкурсу на опрацювання вичерпуючої брошури про туберкульозу. Підкреслено вагу пропаганди і зв'язку У. Г. Т. з накордоном для підтримки контакту в аналогічних панах і прищеплення зв'язків новітніх гігієнічних засобів до нашого побуту. У. Г. Т. зобов'язалося кімнадцятьма мистецтвими пагалами таблицями від кошула СРСР Лавинського у Львові й стільким таблицями від Укр. Лікарського Т-ва.

Чергове засідання Визначу У. Г. Т. в дні 12. лютого ц. р. присвячене було оцінці змінам референтів поштинської комісії. Коли зазначити короткий час існування т-ва (від 28/1.—12/11) то доводиться підчеркнути велику його життєдіяльність і активність. Визно, що в протиставленні до більшості наших товариств, — в У. Г. Т. увійшов благородний настрій дружньої співпраці над у-адоженням народу.

Голова, — як відпоручник Визначу в протитуберкульозній акції — комунікує про реорганізацію протитуберкульозних поучень, про відбуті вже в дні 10. ц. м. наради наших інтересів у справі влаштування диспансера й набуття рентгеноапарату, як необхідного в порадні для грудно-хорих. Для обслуговування справи намічено поштині наших медиків.

Звіти: противалькогольного, пропагандистично-організаційного, статистичного та пресового референтів, зайняли біля 3 години. Д-р Софія Парфанович — як противалькогольний референт, виголосила вже виклад про поборовавання алькоголізму у Львові і заповнила тридцятих курс в тій справі в днях 25, 26 і 27 ц. м. в Українській Бесіді у Львові. Д-р Цимбалістич виголосив виклад на тему боротьби з туберкульозом і заповідав на день 15. ц. м. санітарний курс в підготовці пластунок, при співучасті оператора д-ра Ти-та Бурчаківського, для викладу основ з „малої хірургії“.

Про дальший хід намічених праць У. Г. Т. будемо своєчасно ділитися з нашим громадством. Зголошування в члені У. Г. Т. за надісланням 6 зол. річної вкладки враз із високим (зга. 2 зол. від селян і студентів) приймає поштині д-р Маріян Паньчишин, Львів (Lwów) вул. Кавчинська 3.

Маріян Стахурський

Вийшли на волю.

З тюрми при окружному суді в Бережанах вийшли на волю: Петро Сагайчак, Василь Булик, вл. масарні та Дмитро Семчишин, книго-водень кооперативні, як останні в тій групі, що були арештовані в листопаді м. р. під замітом алогічності в §. 8. 58 і 59.

Марш. П'лсудський виголо-сінть промову.

В суботу марш. П'лсудський виступить із прилюдною промовою.

Проект самовряд. закона.

Приписи про східно-галицькі воєвідства.

Як відомо, Б. Б. вніс проект самоврядного закона. Проект стоїть на становній збірній громади і складається з 4 частей. Перша часть управ-вительна активна і пасивна виб. право одностайно в цілій Польщі за вишком Шляска. Друга часть торкається сільських громад у буши. Кон-гресівці. Третя часть торкається воєвідств: краківського, львівського, станіславівського та тернопільського. Закон уводиться в життя з днем оголошення

Проект конституції

ББ. входить під наради сойму.

На п'ятничім засіданні сойму зачитється велика дискусія над проектом зміни конституції, який вніс Б. Б. Це буде перше читання проекту. Сподіється, що проект без уваги на спротив лі-вничі, відішлють до комісії.

Відозва ББ.

Белпарт. Бюрок Співпраці з Урядом видав відозву, в якій каже, що в п'ятницю починає працю над зголошенням проектом зміни конституції Польщі. Конституція з 17. березня 1921. ББ. у-важася лихов, робив її „суверенний“ сойм. Люди, що вміли почуватися свободними, були в меншості. Тому на березневій конституції відішлось надто сильно настрій неволі. За чотири роки ця конституція додела Польщу над окончну пропа-сти Б. Б. не хоче на будуче ратувати держави, коли вола буде вже над пропастою, а хоче прав-ним шляхом вибороти добре право для устрою Польщі. Однак алегальний шлях не означає шляху компромісів, що спротивляється основ-ним принципам. Зверхна влада президента му-сить бути скоюдена в новій конституції.

Справа нац. меншостей.

Предпоження Канади.

Ген. секретаріат Ліги Націй одержав ноту канадського уряду, що торкається предпоже-ня кан. члена Ради Дан Дюранда, внісного на денний порядок березневої сесії в справі зміни меншостевої процедури. Нота містить обширно умотивоване домигання Дюранда та предпоже-ня в справі обов'язуючої тепер менш. процедури. Нота підкреслює конкретність устійнення писем правих, що змірюють до погоди зважаль мен-шостей безпосередньо між претензом і заінтере-сованим урядом, щоб так відтежати Раду. Най-більше значиння приписують тій часті Дюран-дового предположення, що торкається реорганіза-ції Комітету 3-ох, який досі пошкандував кож-ний раз для розглядання менш. петицій, перека-заних Раді секретаріатом. Дюранд предладає, щоб відтепер усі члени Ради входили в склад комітету, який має розглядати важливість і око-ничне умотивування менш. зажаляння перед вве-сенням до Ради. Члени цього комітету могли би брати участь у праях особисто або за посеред-ництвом заступників.

Положення на залізницях кращає.

Положення на терені львівської дирекції за-лізниць буде небаром правильне. На гол. шляху не курсують іще для поїзди (живецький) і зо-нальні до Перемишля й одні поштиний. Памі-ські поїзди на цьому шляху (Горошок, Мшава, Змина Вола) курсують правильно. Втора відішли до ажитку шлях Львів-Стрий. Не курсують на цьому шляху поїзди ч. 1713/1717 і 1714/16. Під-міський рух (Сенілів-Миколаїв) уже відновлено. На самобірський шляху не курсує поїзд 2115/212. До Рави Р. курсують усі підміські поїзди до Бру-хович і з Брухович. На шляху Львів-Тернопіль вилучений зокимі поштиний поїзд ч. 201/202. До Яворова приходять усі поїзди. На шляху Львів-Станіславів не курсують поїзди 324/325 і 325/341. До Стоянова не йдуть ч. 2213/2214, до Підгаєць 1611/1612. На шляху Львів-Сеняль Вол. обмежений рух. Поїзд відіде туди в го-дині 10.25.

Мін. Міронеску приїздить до Варшави.

У неділю веч. приїздить до Варшави року-ський міністр закордонних справ Юрій Міро-неску. З ним приїде директор кабінету Грігоре. Мін. Міронеску побуде у Варшаві два дні.

Шо є з Аманулою?

З Лондону повідомляють: Вісти з Афгану є суперечні. Тепер прихотять вісти, що положен-ня Аманули покращало. Він зорганізував вели-кий летувський табір і закулив багато літавіа. Потверджують чутки про повзу неадачу Алі Ахмета Хава, який мабуть на днях стане через наглим судом. Заходи Габібуди, щоб прихлнати для себе племена, досі дали дуже малі успіхи. Інший претендент, Назір Хаа, приїде в п'ятницю до Бомбаю.

Троцького не впускають у Німеччину?

Берлінські часописи повідомляють із Парго-рода, що там потверджують чутки, що Троць-кий вислав телеграму до преставника париських троцькістів Шубаріна, в якій просить посеред-ничити, щоб франц. уряд дозволив йому приї-хати у Францію. Троцький тепер сам сумніваєть-ся, щоб нім. власти згодилися на постійний до-го побут у Німеччині.

Французький консулат у Паргороді досі не одержав прохання Троцького в справі віздової візи.

Гувер визнає СРСР?

З Нью-Йорку повідомляють, нібито в держав-них колах вірять, що першим урядовим актом Гувера буде розпочати переговори в справі ви-знання СРСР.

„Н. Фр. Прессе“ повідомляє з Нью-Йорку, що президент російського держ. банку Шаляман конференції у Вашингтоні з директором фінансо-вого департаменту. В офіційних колах кажут, що до тої конференції не треба приваляувати всі-лочної наги.

Похі- безробітних на Лондон.

Від трьох тижнів триває вже похіа безробіт-них із усієї Англії до Лондону, де 24. лютого буде велика демонстрація. Безробітні головно з угленних округів, де люте страшно нужда. Без-робітним дають по дорозі ларчі місячні робітнич-ки, почують у роб. хатах, у залах і в спец. ак-нальових тейн-зіюнах льокалях.

ВІДГУКИ ПН⁷.

По позорот!

Нічого будувати не ставало, якби дотеперішній фейхтентіст „Діан“ був замира. Напевно гелдіди викриті морозом, лише умікнулось би, не певно невідні руки затерились би в завізлія. Покинувся малецький некращого від світа: „Подобавсь Всевішньому...“ до світа: „Земля йому педомі“, хтось десь бокмаву би про тихого, а ревно робітника і — по всім.

А всеж таки знойшлись би люди, ба навіть
... що працювали за ним.

В першу чергу горювало одне видання, яке вже давно виплатило йому гонорар за книжку, а манускрипти ще не дістало. Воно навіть складалося налібне засідання і висказалося ¹ за те, щоб видати йому книжку кондольній.

Не менше ширшай жалю обхопили би і всіх ві-
сентелів покійного, які легковажно позичали по-
ну перед морозами гроші. Тепер певно вже бу-
дуть більш обережні і навіть серезні. Аж не отво-
рять кабан і огаляю на... мороз. Ану, волярім,
або серсі фелдтоніст замерзне...

Але фейлетоніст не зачав: Швидко пере-
був навалу снігів і філі морозів та добився від-
і до коханого Львова. На злість усім, хто радів
їм, на радість усім, хто сумував би. Добився,
здоровий як риба, з відмороженими ногами і з
комками в грудях, бодрий на душі і з твердою
постановою запаляти добре в печі й загіршити
якразі.

Те, що перебув, насправду могло звалити з ніг неоліого. І колись був директором, під часом, лихалем або якимсь іншим вибраним домі, був би певно переставився при допоміж морозу на другий світ. Але він тільки український пастименник, а ця порода тверда як крокодил і не так легко прощалься з життям. А саме цей його вік має бути доказом на те, скільки людина може витримати, без ніякої шкоди для оточення, а з малою школою для себе.

Каламар у редакції замерзав, але редактор заміранути не зміг. Коли не може житом свого серця розтопити лід у каламарі, то "вогне різачою" води і пише, і пише, і пише...

Зробили те саме і фейлетоніст. Доки сонце не перемогло аніма, доки радість не вляється вікнами в редакційну кімнату, писатиме цим розподіленням чорним на перестудженім апері.

Галактион Чіпка

В справі розбудови Національного
Музею.

На початку XXV-го року діяльності Українського Національного Музею у Львові його У-права розіслали запити на 1928 р. усім друзям, прихильникам, співробітникам, добродіям і довжичам музею, а також громадянським дітячам і у-становам культурного світа, а якими дучуться й якінебудь громадсько-культурні ізаємини. Ко-му бажано булоб мати отсей історичний заіт, цей авольіт звернутись за ним до Управи УНМ (вуд. Мохизацького 42).

Всіх, що його одержали, просить Управління передати його зміст і повідомити можливо якнайширші громадянські круги про велику потребу розбудови приміщення скарбів української культури наших днів і сучасності. У 25-ті ділянки цієї всенародної установи має бути начата велика розбудова музею.

Управа УНМ просить отримати всі громадянські і усі установи стануть зброєю допомогти гримати матеріалом і роботою та великим громадянським зусиллям дати вики творчому духові і волі до життя отже найвище можливої західної зема України-кого Народу. В мрію впливу жертв і згодошес імена жертводавців будуть оголошувати в часописак, а згодом будуть увіковічені на каминих плитак стін нових будок.

Нехай друге чверстодіття своєї великої праці пічне МММ в кращих умовах власного життя і праці своїх наукових співробітників. Викликає матеріальної прихильності і діяльності зрозуміння для великих завдань розбудови української культури і праці наших земляків в усіх думках і намірах значущих та важливих в світі.

Управа Українського Національного Музею
у Львові.

3 нагоди протизаконогового місяця лютого, купуйте масово карти „Рідної Школи“, зайнятої від альяганських нацистів! — Мамка із дістати по ціні від 3 до 5 у Кружках і в Головній Управі „Рідної Школи“, у Львові, Ринка ч. 10.

.....

По широкому світі.

Югославійський король призначив декретом пенсію рідним убитих після Різні і Басаричека: вдвоє дістануть по 60.000 динарів річно, а кожні дитина до повноліття по 3000 динарів. Вашингтонська палата прийняла закон про загострення кари для чужинців, що приїжджають

Спол. Держави голяться йти до міжна
роднього трибуналу справедливості, але з де
якою шкодою своїй свободі.

Прімо де Рієра рознявав увесь артилерійський корпус, в якому було найбільше ворогів його диктатури; всі старшини повернені до стану приватних осіб будуть призначені наново розбити заходи, щоб дістатись до армії.

У Римі видали офіційний текст молитви за короля, яку згідно з конкордатом будуть відчитувати в усіх італ. церквах.

З Португалії повідомляють офіційно, що там відкрили нову протидержавну змову під проводом іспанця Ліма.

Мекдональд має зріктися становища голови
вист. партії (праці) наслідком недуги.

НОВИЧКИ

— Почтові складишки розсаємо з нинішнім числом і просимо Вп. Передплатників негайно відновити передплату, щоб не було перерви у висилці часопису. Передплата на березень п. р. вийде 5 зод. Одночасно повідомляємо, що в днях вислали ми Передплатникам пригадки в справі їх задегостей з проханням безумовно відновити їх до 1. березня, бо з тим днем закриваємо висилку нашого часопису.

— Українські змагання у Львові. У відбутих днях 16. і 17. ц. м. важкоатлетичних змаганнях (борщівцтво і піднісання тягарів) за місцевих львівських округи, влаштованих Львівським Окружним Атлетичним Союзом, брало участь Клубів, що зголосили 59 учасників. З українських гімнастично-спортивних товариств брав участь тільки львівський „Луг“, якого члени здобули кілька нагород (м. ін. Корут другу нагороду в I. класі і Тайліх другу нагороду в VI. класі). Зрештою майже всі нагороди здобули члени I-го львівського Клубу ім. З. Циганевича. Титул першого львівського Клубу (всіх пар) здобув у четвертий раз Марія Ключник з тогож Клубу.

— 3 Українського Наукового Інституту в Берліні повідомляють нас про відчит г-ра Д. Антоновича в Празі дня 22-го ц. м. на тему „Найважливіші фази розвитку українського театру“.

— Власники безпеченевих передповерхніх поліс збираються 24-го ц. м. в 11-й год. передпо. у „Торговельній і промисловій палаті“ у Львові вул. Бураграда ц. 5, де вислухоють реферати приїжджих делегатів дотичного товариства, щоб добути справедливої вальоризації цих передповерхніх поліс.

— Учителів треба вчити. Міністерство освіти в Варшаві видало об'їзник, яким поручає організувати напротімі року і підчас вакацій окремі курси для гімназійників і семінарійних учителів. Під проводом професорів університету. Метою курсів: підняти науковий рівень учителів.

— За намагане обвинити священника. До суда в Лопатині відставили селянина Івана Остапчука з Барилова (Радехівщина) обвинуваченого двоюрітним намаганням вбити о. Нагурьського. Причиною ненависті Остапчука мав бути якийсь процес за землю, ведений ще з іншими селянами з Барилова проти о. Нагурьського. Остапчук після першої невдачної спроби вбивства ввійшов у порозуміння з бандитом Доманським, який мав вбити священника. Доманського засліпила постріл підчас одної його втечі.

— Українці. У грудневому числі журна-
ла, консервативів *The National Review* нахо-
димо дуже цікаву статтю D. Maubury про укр-
їнську проблему. Ця стаття мала минулої
місяця сильний відгомін у східно-європейських
пресі. У головних твердженнях нагадує вон-
недавні статтю франц. журналіста R. Labon
в *Le Correspondant*. Любон твердить, що
Україна це комплекс найактуальніших питань
сучасної доби, бо це терен, на якому в неба-
дній майбутності зайдуть аміни залежності
для позитивної констеляції Сх. Європи.
— *Katowitzer Zeitung* ч. 39, нині про настр-
українського населення в Польщі у зв'язку
розв'язання польського союзу. — У *Neu-
Zürcher Ztg.* ч. 227, зареєстрована корот-
промова реп. Д. Пазіла в часі бюджетові
дебати в польському сеймі. — Тижневик *Da-
ziger Rundfunk* кн. 7, з 10-го ч. м. поміщує
першої сторони зв'язку світанку Любон К-
лессі з завіткою про її виступ у симфоні-
чному концерті в опері в Кенсбергу.

Дрібні вістини з Польщі. Уряд має порозумі-
тись з церковною владою щодо означення

соти оплат для священників за виконання поодиноких релігійних обов'язків. — У Варшаві утворили окрему комісію, щоби вона розв'язала, чи не було би вказано перебрати поправку керівництва в Студенці від державної управи. — Австрія дістане з Польщі на п'ять років нові умови 556.000 саней. — Миська рада в Замосці дасть почин до загального голосування мешканців, чи не заборонити би продажу алькоголю.

— **Рікні вістки.** У Москві в музею Чехова відкрили виставу, що дає картину життя та творчості Короленки. — Конституційнолітські президенти Корольови, Бушнін та Муссоліні і Веніславські мають намір в березні відвідати офіційно Кемала Пашу. — У деяких містечках Долішньої Австрії відчувли легке тремтіння землі. — Є звістки, що другий син англійського короля князь Йорку має бути призначений віцекоролем Індії на другий рік. — У Будзівовичах мали мешканці бачити на ошлі три соняшні щити зеднані вєсєтєком, що йшла від правляючого сонця. — Проф. Озак з гаврського університету робить нову спробу, щоби вийти на шпиль Евересту; він брав участь в експедиції 1924 р. — З Риму прихолозять звістки про дивне явище природи: подвоєне сонце, якого оглядали мешканці міста; є це зоря о-мана. — В єгипетськїм місті Zagazir агєрієлє 150 домів і 9 осіб. — Турєшкє трупє актор'є, що їзди автєм, переїхав поїзд; трьох убитих і сім рєнєних.

— Українські письменники виїжджають до Ленінграду. Дня 14. цього виїжджає у гості до російських письменників такий гурток українських письменників з Харкова: Тичина, Панч, Сосюра, Микитенко, Антонович-Давидович, Балжан, Усенко, А. Любченко, О. Вишня і А. Головко.

— **Епідемія грипи.** Бюлетень гігієнічної секції Ліги Націй стверджує, що епідемія грипи зросла в останній часі до невиконних розмірів. Великий її зріст у Шотландії, північній Ірландії, Ланкаширі і півд. Уельсі. Епідемія ослабла в середній Німеччині та Скандинавії, але зросла в півн. Німеччині та Голландії. Єдина країна, куди епідемія не зайшла — СРСР. Процент смертності зріс на 50 проц. у Шотландії та Ірландії і на 24 проц. у Лондоні.

— Літисько для німецьких драматургів. Герман Судерман записав у заповіті свою віллу над озером Блянке на літисько для німецьких драматургів. Тому, що його донька, яка мала застережені деякі права до цього майна, зріклась цих прав, вілла перейшла безпосередно під управу союзу німецьких драматургів.

— Казки життя. Аудиторія одного міна в Будапешті мала рідке видовище. Підчас вистави одної фільми з доби царського режиму одні з глядачів заривали, мов дитина, на весь голос. Був це бузущий гвардейський офіцер Василі Мартинюк, який побачив себе самого на фільмі, що був взятя просто з життя. Він був командантом військового шпиталю підчас війни до якого зайшов цар і цариця.

— Зпоза куліс воєнної дипломатії. У паризькому місячнику „Revue de deux Mondes“ почав друкувати свої спомини Діяманді, бувши. рому́нський посол у Петербурзі, тепер у Парижі. Є там цікаві подробиці. Діяманді пише, що підчас останньої аустричі зі Сазоновим дня 2-го серпня 1914 р. німецький посол граф Путорас сказав російському міністрові закорд. справ такі про-рочі слова: „Дуже боюся, що за що війну запла-тять наш і ваш монарх — престолом“. Далі оповідає Діяманді, що Сазонов пропонував йому підписати воєнний договір, обіцяючи віддати Рому́ній австро-мадярські провінції з рому́нським населенням. Діяманді втікхав у Бухарест для пе-реговорів. Там рішив підписати такий договір, згідно з яким Рому́нія годиться зберігти при-хильну нейтральність для Росії, за що вістане їй компенсацію австро-мадярські провінції з ро-му́нами з півночю Буковини. Братію́ня мав під-писати цей договір, хоча це було прерогативою короля. Братію́ня похилився, що згода короля на такий договір повинна залишитися у повній таї-ні і навіть російський уряд повинен бути такої думки, що договір підписаний без відома ко-роля!

— Як можна прогавити революцію. «Крі де Парі» передає цікаву версію про те, чому військове еспанське повстання в Сіудад Реалі, що закінчилося арештуванням його провідника Салвеса Гуерра, закінчилося невдачею. Салвес Гуерра сповнився і не міг прийти на означений час. Змовники в Барселоні рішили негайно повісити товаришів, що приготувалися до якого-небудь виступу і післили на адресу 20 міст таку телеграму: „Прийдіть Петіті вказаний на два дні“. У радощів, що дістає такий текст у 20 пригнічених змислах, що це неясна справа і вимагає своїх сумнівів своїм зверхникам. Ці зверхники до губернатора, а той до міністра внутрішніх справ. Генерал Мартінес Аміо в ролі Шершюка Голаса сказав: „Передайте 19 телеграм, а дванадцять, як ви вважаєте“.

ким робом уряд відложив повстання в 19 містах, а з одного, Сподар Рєалі, дозволив йому вибухнути, щоб його задушити без труднощів.

Заходом Культурно-Освітньої Комісії при Студентській Громаді відбувся дня 24. лютого п. р. (неділя) в залі Академічного Дому відомий п. М. Голубий: „Останні дні княжого Львова“ (Від смерті Болеслава-Юрія до 1253 р.). Початок в 5 год. пополуночі.

3 життя наших установ.

Загальні збори Українського Технічного Т-ва і з'їзд українських інженерів.

Від Рєалії: Зараз же по з'їзді інженерів помістили ми вилучені з візду одного з його учасників. Нині, хоч і в спільному реченні, подаємо звіт зі з'їзду і зборів Українського Техн. Т-ва, доставлений нам Товариством.

З початком лютого відбувся у Львові III-й з'їзд українських інженерів, отриманий зі загальними зборами Українського Технічного Товариства. В з'їзді взяло участь понад 60 членів Техн. Т-ва як зі Львова, так і з провінції (Дрогобича, Берислава, Станіславова, Перегінська, Ковля, Коломиї, Перемишля). Більшому числу членів не довелося пробитися до Львова наслідком сніжних заметів.

З'їзд відкрив голова Технічного Товариства інж. Андрій Корнєєв, привітав гостей та висказав подяку інж. Гальці та інж. Лучкову за передавання Товариству на цілі технічного видавництва суми, яку були витратили на подорож до Львова. (Перший прислав 300 кч., другий 50 зол.) По відчитанні численних привітних листів та телеграм від українських краєвих і закордонних установ, товариств і поодиноких осіб, заявив секретар Товариства, що не може відчитати протоколу з останнього з'їзду, бо книга протоколів зникла в львівській Т-ва, що містилася у „Просвіті“, підчас листопадових подій. Відтак на чергову голову короткими словами історію розвитку та діяльності Товариства від початку його існування аж по нинішній день. Згадав заслужених, покійних вже, членів Товариства та висказав прихильні вшанування і пам'ять повстанням і місц.

Приступлено до вибору. До відділу вибрано: інж. д-ра Павлова Михайла, головою; інж. Дутку Володимира, І. містоголовою; інж. Васюту Осипа, ІІ. містоголовою; членами відділу: інж. Беріньського, Васишина, Дурбака, Зарицького, Кудача, Корнєєва, Пастернака, М. Печанського, Писецького і Т. Рижевського.

Новообраний голова д-р Павлов в програмній промові представив, в який спосіб належить продовжати працю в Технічній Товаристві. Розвинув план поділу Товариства на секції після поодиноких фактів та вказав на певну потребу науково-дослідної праці. На цьому з'їзд перервався.

На доподумному продовженні з'їзду виступив інж. Дурбак організаційний реферат, а інж. Т. Рижевський реферат на тему: „Можливість праці серед теперішніх обставин“. Представив представили тяжкі відносини, мало сприятливі для праці українських інженерів. Богато українських інженерів не зрозуміло ще ваги факторів організації і не є членами Товариства. До Техн. Т-ва належить лише 220 інженерів. Тут відомо повинен доложити всіх стараних, щоб згуртувати всіх українських інженерів — усіх фахів.

По обох рефератах розвинулася жвава дискусія, що затягувалася до вечора та мала продовження ще й на слідуючий день. Голос забирали: інж. Дидицький, Кандяк, Корнєєв, Волошенко, Радзівський, Храпливий, Герасимович, Дурбак, Кандяк, Павлов, Франко і Т. Рижевський. Всі бесідники годилися з провідними думками обох рефератів, а від себе додавали ради та замітки головно до справи організації. Підносили потреби утворення секцій, свідення всіх інженерів українців без огляду на те, чи вони є членами Т-ва, чи ні, популяризації техн. наук серед широких мас громадянства, поміч молодим інженерам в одержанні праці і т. п. В годині 20. перервано дискусію та відложено до слідуючого дня. Учасники з'їзду засіли до спільної вечері уладженої паними з Товариства Опіки над Молоді. Серед товариської тут рим минав вечір.

Дня 3. лютого по закінченні дискусій над попередніми рефератами, зроблено спільну фотографію, а потім з'їзд вислухав реферат інж. Кандяка на тему: „Організація наукової праці серед українських інженерів“ і реферат інж. Стефановича про технічне видання. Інж. Кандяк нагадав шлях, яким має поступати науково-дослідна праця, зацікавила утворення окремої науково-дослідної комісії і підчеркнув вагу популяризації технічних наук серед широких кругів громадянства і діячів і популяризації видавництва.

Інж. Стефанович представив розвиток технічного видавництва в Товаристві, його велике

значіння, а зразком труднощі, з якими мусить боротися. Візав всіх членів Т-ва до співпраці в „Технічних Вістях“ — однією нашім технічним журналі, що виходить на наших землях під Польщею.

По рефератах розвинулася дискусія. Забрали голос інж. Дидицький, Франко, Пастернак, Храпливий, Васюта, Стефанович, Кандяк, Левинський та інші. Всі вони годилися з думками прелегентів, а вносили лише малі зміни до питання переведення в життя поставлених проєктів. Під кінець з'їзду ухвалено одноголосно такі резолюції:

1. З'їзд, вислухавши організаційного реферату, доручає відділові УТТ виробити докладний регулямін, якому кожний член мусить піддаватися;
2. З'їзд ухвалює візвати всіх інженерів не членів Т-ва до вступлення в члени УТТ під загрозою приєднання до них ригорів, які випливають з регуляміну;
3. З'їзд р'їшає утворити в УТТ окремі фахові секції, що об'єднують інженерів поодиноких фахів;
4. З'їзд постановляє дати ініціативу до утворення технічної секції в Науковій Т-ві ім. Шевченка;
5. З'їзд визнає загаль українських інженерів до співпраці в „Технічних Вістях“;
6. З'їзд уважає, що обов'язком УТТ є повести роботу в найширших кругах української суспільності для об'яснення ваги техніки в житті народу і подавати відомості з поступів у всіх ділянках техніки.

Дописи.

ЗБАРАЩИНА. (Свято „Просвіти“) 60-літній ювілей Т-ва „Просвіта“ відзначувала Збаращина дня 27. січня 1929 величавим концертом. Після торжественного богослуження за омертвілих членів „Просвіти“ відправлений місцевим парохом О. Боліновським в воскресенській церкві — напочиналася велика, тільки що відбулася сали Українського Дому місцевим мішанством і доокочинними селянами та інтелігенцією. На великій естраді станули мішані хори читальні з Базаринців, Збараж та Залужа і під ам'ютом управою пані Анни Герасимович Когутіної — почали свято Заповітом Шевченка-Кохиня. По короткому рефераті про значіння слаги та про майбутній шлях і плани освітньої праці в повіті, пішли вдаті прозукції хорів мішаних та самих мужеських. Всі хори співали з пам'яті без нот композиції Кошиня: Ой у лузі! Леонтинич! Ой аза гори! Кучинського; Закарчани; Степанка: колятки та Лисенка: Верховню. Першню вечора були коляки Степанка виведені хором читальні з Базаринців. Всі хори були добре вишколені, а до того робили разом зі своєю директором прегарне вражіння на присутніх своїми народними строями. Дуже живе заінтересування викликала оркестра 12-ти молодих манюльниць, котрі під проповідом п-ни Н. Букачівної, братанки канадського єпископа Булки, в двох точках дуже добре відіграли кілька народних пісень та за кожним разом абирали дуже гучні оплески, тим більше заслужені, що не вагаючи на великий мороз і страшенну завірюху, дотримали слова і приїхали з віддалення около 20 кілоом. Ось саме завірюха не дозволила ввійти в святі участі читальним хорам з Лубянок Вишних, зі Стрийки та Іванчан, що приїжджали були з окремими точками виступити на естраді Українського Дому. На окрему атаку заслугоє декламція молодечкої п-ни Яремчуківної з Базаринців, що відзначувала поему У. Кравченко: „О кинго наша“ а глибоке незатерте вражіння викликала ісповідавана декламация „Каменир“ Фланка, виведена п. Ф. Когутом при активній співучасті його самого та членів доокочинних Читальні. Загалом гоїться зазначити, що Збаражська Філія „Просвіти“ аважлила кількісній, повній широті освіти, ідейній праці обох пп. Когутів сповнаючи ними дуже успішно свою культурно освітню та організаційну працю в нашому повіті. Весь чистий прихід зі свята відіслано матіоніуму Товариства на його цілі. Жаль тільки, що йза великої завірюхи не міг приїхати на концерт п. Л. Краснолєра.

З ЧЕНСТОХОВИ. (З життя української колонії.) Дня 27. січня п. р. відбулися тут Загальні Збори Українського Товариства допомоги емігрантам з України. Т-во об'єднує досі 18 членів аноміж емігрантів і татинських заточенців. Хоч мале числом, але сильне духом наше Т-во, є тут отинимий дингуюм національного та культурно-освітнього життя емігрантів і заточенців. Т-во наше удержує автономіальну церкву, допомагає білим родинам, українським інвалідам, для членів удержує „Читальню“, а тепер організує бібліотеку і касу Самопомогти. Відколи Т-во поабудує кирилицю і спарує, почалася в ньому ярата праця, яка дає назію на ще кращий рівні життя. До нової Урави вибрати Збори: п. Тамарина Антона — головою, п. Палайчука Степана — секретаром і п. Апостолова Івана — писарем. — Увава Т-ва.

На шляху до мистецьких успіхів.

Голос львівської преси про дебют В. Тисяки у „Фавсті“.

Про виступ В. Тисяки в опері „Фавст“ появилася в польській пресі низка прихильних рецензій, з яких деякі наводимо.

Відомий мистецький критик Фр. Найгавзер пише в „Газ. Поранній“:

„В дуже трудній і недовступній почасти для дебютанта ролі Фавста представився публіці в четвер 31. січня п. В. Тисяка-Юстін, співак початковий, але очевидно талановитий і багатобачний у будучності. Ці останні слова відношу до досить видатного тенорового голосу й музичальності, що відбивали симпатично з неадекватного опанування партії, отже до чинників і прикмет — як не як — підставових. Голос п. Тисяки веде кантлену з музичальним зрозумінням і відзначається — особливо в середній своїй позиції — доволі милою забарвленням ліричного характеру. У вищих позиціях і в міру драматичного напіння та зростаючого аускала цей не зовсім ще вишколений голосовий матеріал звучить дещо крикливо. Сценічна гра дебютанта була старанно опрацьована. Після відспівання із захопленням арії Фавста — кращої як героїська, але менше щаслива співучість п. Тисяка у сцені двобою — не щаджено дебютантові численні оплески“.

Про тойже виступ пише Софія Козловська в „Слов-і Польск-ім“:

„Недавно мали ми дебют тенора п. Тисяки, учня цінного артиста-співака й педагога п. Лєліви з Варшави. Молодий цей адепт дався пізнати в головній ролі і виявився, на загальну беручу, добре з дуже трудною задачі. Партія Фавста не легка, вона вимагає спокійної і ніжної кантлєни, а тим самим і певної спільничої культури. П. Тисяк виявив нам голос милої барви, гучний, легкий в горі, менше видатний в долішньому реєстрі. Арія в третій віддєлі була відспівана поправно, високе Ц чисте і певно атакване, однак цілий голос за мало звучить у просторі, те, що в співачській мові називають: „не досить несе“. У дебютанта могло не бути наслідком відсутності орієнтації у великому просторі; в цьому треба набратися певної рутини, яку п. Тисяк певно здобуде частими виступами. В абірних сценах і грї виявилися деякі недомагання, але при недовстачі тенора треба сподіватися, що цей молодий співак матиме поле до праці й вироблення“.

60-літній ювілей „Просвіти“ відзначуємо найкраще, коли всі від „мала до велика“ станемо її членами. Тоді спільність зі згодошенними в члени, надсилайте вкладки й іншим пригадуйте.

Зі спортивного життя.

Лещетарські змагання К. Л. К.

Дня 15. II. 1929 відбулися на Погулянці змагання КЛК. в лещетарських бігах панів і панів на 3 км., 6 км. і 18 км. Це вперше відбулись лещетарські змагання в такому імпортантному вигляді. Велика скількість учасників та публіки свідчили про заінтересування цим гарним спортом. Рівноміжні установи, зацікавлені осягати наших спортсменів, жертвували низку мандріаних та індивідуальних нагород. М. ін: мандріана нагорода для панів, дар „Мастоскожу“, мандріана нагорода для панів на 18 км. КЛК, дар Вп. І. Левинської та мандріана нагорода „Нового Часу“ за спокій, а індивідуально дар „Червоної Калини“, киригарні Наукового Тов. ім. Шевченка, дар інж. Шенаровича й ін. Протекторат над змаганнями обняв Вп. Раставецький.

Як перша точка програми відбувся біг панів на 3 км. Траса, як для початковців, не довга, але зате дуже різноманітна. До бігу зголосилося 8, стартувало 5. Першою приїшло в дуже добрій формі і не менш знаменитому часі Нуна Голікович — 19 мін. 42 с., 2. Оля Струтинська — 22:09, 3. Парка Федка — 24:49, 4. Кука Гвоздецька — 26:25, 5. З. Санстуніана — 31:18. Велике спортове завоювання панів свідчило про зрозуміння ваги змагань.

В бігу 6 км. для хлопців до 16 літ станули поза конкурсом малечий Марон Левинський в часі 19:14. Гарна форма і напругу спортивних розмах того змагання вішують йому великі надії на будуче.

Біг 6 км. для хлопців 18 літ стартував на стаді 5 осіб. Першим приїхав Костюк — 30 мін. 50 сек., 2. Бречок 32:03, 3. Кривачний — 32:03. Двох змагання зміла о трасу.

Найбільше стартувало до бігу 18 км. Є це перший український лещетарський біг на ту віддаль. Виявля він, що й ми маємо змагання.

Спідки "Діло", Львів, Ринок 3. 18